

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ
І ВИХОВАННЯ В УМОВАХ
ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В
ОСВІТНЬОМУ ТА НАУКОВОМУ
ПРОСТОРИ**

Збірник тез доповідей за матеріалами
III Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції

6 листопада 2020 року

МУКАЧЕВО

УДК 373.2(063)

А 43

Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі : збірник тез доповідей III Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 6 листопада 2020 р., Мукачєво / Ред.кол.: Т.І.Бондар (гол.ред.) та ін. – Мукачєво : МДУ, 2020. – 365 с.

**Рекомендовано до поширення в мережі Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол №3 від «5» листопада 2020 р.)**

Рецензенти:

Фізеші О.Й. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету.

Атрощенко Т.О. – доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту Мукачівського державного університету.

У збірнику вміщено тези доповідей III Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі». Учасники конференції розкривають проблеми педагогічної освіти та розвитку особистості, використання новітніх технологій та інновацій в освіті, виховання особистості в контексті сучасної освітньої парадигми, особливості психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців до реалізації завдань компетентнісного підходу в освітньому процесі, дидактико-методичного супроводу компетентнісно орієнтованого навчання у початковій школі, сучасного стану та перспективи розвитку дошкільної освіти в Україні, теорії і практики управління освітою, історії педагогіки.

Видання призначено для науковців, викладачів, аспірантів, студентів педагогічних навчальних закладів, працівників системи освіти.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

Редакційна колегія:

Бондар Т.І. – д. пед. наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту.

Добош Олена Михайлівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Іванова Вікторія Вікторівна – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти, Мукачівський державний університет.

Пинзеник Олена Мафтеївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Фендик Оксана Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту, Мукачівський державний університет.

Томашевська Мирослава Олегівна – асистент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту.

Черепаня Марія Тарасівна – асистент кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту.

Марценюк М.О. КІНЕЗІОЛОГІЯ ЯК СУЧАСНА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧА ТЕХНОЛОГІЯ	167
Марценюк М.О., Акоюн С.О. ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ГІПЕРАКТИВНОСТІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНЯТ	169
Марценюк М.О., Соколовська О.О. ЕМОЦІЙНА СТІЙКІСТЬ ЯК ПРОВІДНА ХАРАКТЕРИСТИКА УСПІШНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНИХ ПЛАНІВ	172
Марценюк М.О., Штефко Н.В. ПРОВІДНІ НАПРЯМКИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ НЕВОВО-ПСИХІЧНИХ ПОРУШЕНЬ	175
Марценюк М.О., Юсько О.В. ПСИХОЛОГІЧНІ ПРИЙОМИ ТА МЕТОДИ ПІДВИЩЕННЯ ОПІРНОСТІ НЕГАТИВНИМ ВПЛИВАМ	178
Мкртічян О.А. ОРФ-ПЕДАГОГІКА У КОНТЕКСТІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ВИХОВАТЕЛІВ ЗДО	181
Мовчан К.М., Козлік Р.М. БІБЛІОТЕКА УНІВЕРСИТЕТУ– ІНСТРУМЕНТ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	182
Савицька А.Ю. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ЗДІЙСНЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	184
Стегура І.І. ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ У НІМЕЧЧИНІ	186
Ткач М. І., Горват М.В. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ	187
Тягур В.М., Лешко Х.Ю. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ СПРИЯННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	190
Тягур В.М., Петьовка А.В., ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ВИКОРИСТАННЯ ВЧИТЕЛЯМИ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	193
Фенцик О.М., Василяйко М. І. ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	195
Фенчак Л.М., Бордей Н.М. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДИК НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ	197
Фізеші О.Й. ДИДАКТИКА ЯК НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА: ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ПЕДАГОГІКИ ДО ВИКЛАДАННЯ	200
Фірцак О.Ю., Кузьма-Качур М.І. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ	202
Чорноличак О.М., Кузьма-Качур М.І. САМООСВІТА ЯК НЕОБХІДНА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	204
Шукатка О.В. , Мартинів О.М. МОТИВАЦІЯ СТУДЕНТІВ ДО ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	206

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ У НІМЕЧЧИНІ

Одним з актуальних аспектів реформування національної системи освіти є потреба вдосконалення професійної підготовки майбутніх правників. На сьогодні, система правничої освіти в Україні постала перед багатьма викликами. Як справедливо зазначає Р. Майданик, головні недоліки системи вищої юридичної освіти в Україні можна виокремити в різних її структурних елементах: проблеми в організації освітнього процесу на юридичних факультетах України, неналежне матеріально-фінансове забезпечення, недоліки в організаційно-управлінській сфері [1]. З огляду на окреслені виклики, актуалізовано наближення системи вищої юридичної освіти в Україні до європейських стандартів через екстраполяцію позитивного зарубіжного досвіду. На нашу думку, особливої уваги заслуговує досвід Німеччини, адже Німеччина, як і Україна, є державою континентальної «правової сім'ї», а тому її система права має більше спільних рис з українською, аніж, наприклад, правова система США, яка за своєю природою є системою «права прецеденту», і функціонує за зовсім відмінними принципами.

Ключовою рисою системи професійної підготовки юристів у Німеччині є її «двофазність». Першою фазою вважають університетську підготовку. У цьому контексті виокремлюють власне університетську підготовку та підготовку в так званих «вищих фахових школах» («Fachhochschule»). Існує чітке розмежування між цими двома різновидами підготовки: лише навчання на класичному юридичному факультеті дозволяє повноцінно займатися юриспруденцією в різних її сферах (нотаріат, правосуддя, адвокатура, прокуратура), тоді як навчання у «вищій фаховій школі» є здебільшого орієнтованим на підготовку юристів за спеціальністю «Господарське право» та «Адміністративне право», тобто є вузькопрофільним і обмежується підготовкою майбутніх правників до роботи на підприємствах чи в управлінській сфері. Цей етап завершується складанням першого державного іспиту, який є обов'язковим для всіх студентів-правників, незалежно від локації закладу вищої освіти. Особи, які успішно склали перший державний іспит, отримують звання «магістр-юрист» та набувають статусу референдарія [2].

Другою фазою виокремлено практичну підготовку («Refendariat»), що є обов'язковою освітньою складовою і завершується складанням другого державного іспиту за результатами практики. Мета складання іспиту полягає в перевірці вміння майбутніх студентів-правників працювати з нормативно-правовими актами, аналізувати їх та застосовувати конкретні законодавчі положення безпосередньо працюючи зі справою. Порядок складання обох державних іспитів регулюється Федеральним Законом «Про статус суддів» (Deutsches Richtergesetz), а також нормативно-правовими актами окремих федеральних земель. За умови успішного складання другого державного екзамену студенту присвоюється звання «асесор-юрист» («Assessor juris, Assessor des Rechts, Rechtsassessor») або «повний юрист» («Volljurist»).

Характерною особливістю професійної підготовки юристів у Німеччині є вагома роль навичок практичного правозастосування. Важливість практичної підготовки безпосередньо закріплена в законодавстві, зокрема згідно з вищезгаданим Федеральним Законом «Про статус суддів», студенти-правники можуть проходити практику у федеральних судах та адміністративних органах у вільний від навчання час загальною тривалістю не менше як три місяці [3]. На відміну від Німеччини, в Україні практична підготовка не є окремою складовою освітнього процесу на юридичних факультетах, а є, як правило, частиною навчального плану студентів старших курсів; її організація не регламентується на

нормативному рівні, а тому контроль за проходженням студентами-правниками практики є виключною прерогативою закладу вищої освіти.

Попри значні здобутки, німецька система вищої юридичної освіти не позбавлена недоліків. Критики звертають увагу на занадто велику тривалість навчання студентів-правників, які, в середньому, проводять на юридичних факультетах від 5 до 6 років, а з урахуванням періоду обов'язкової практичної підготовки – 9 років. Таким чином, встановлюється своєрідний віковий ценз: вік середньостатистичного німецького юриста-початківця становить не менше, ніж 30 років, тоді як в Україні випускники правничих закладів вищої освіти розпочинають професійну кар'єру в 22 – 23 роки. Під час реалізації освітньої реформи у ФРН 1969 році, було здійснено спробу реформувати цю освітню модель, ідеологи якої прагнули скоротити загальний термін навчання через упровадження одноступеневої системи професійної підготовки, яка б поєднала освітню та практичну складову, однак реформа не зазнала успіху і була зупинена в 1984 році [4].

Таким чином, особливостями професійної підготовки майбутніх юристів у Німеччині є: багатоступенева система навчання, що містить освітню і практичну складову; наявність законодавчої регламентації процесу проходження практики студентами-юристами, а також суттєво більша тривалість навчання на правничих спеціальностях, аніж в Україні.

Список використаних джерел

1. Майданик Р. Стратегія реформування юридичної освіти в Україні. Матеріали конференції у рамках Німецько-українського правознавчого діалогу, 2016 рік. URL: [http://rechtsdialog.org/images/2016/12/mann_europaeisierung_uk.pdf] (дата звернення 01.11.2020)
2. Manfred Löwisch . Juristenausbildung in Deutschland. Sonderdrucke aus der Albert-Ludwigs-Universität Freiburg. URL:[<https://freidok.uni-freiburg.de/fedora/objects/freidok:5702/datastreams/FILE1/content>] (дата звернення 01.11.2020)
3. Deutsches Richtergesetz. URL: [<https://www.buzer.de/gesetz/2075/index.htm>] (дата звернення 02.11.2020)
4. Бабенко К.А. Управління процесом формування правосвідомості та правової культури майбутніх спеціалістів в умовах євроінтеграції. URL: [http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/metod_upr_osvit/v18_16/%D0%91%D0%B0%D0%B1%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE.pdf] (дата звернення 02.11.2020)

УДК 37.01:316.47:378:37.011.3-051

Ткач М. І.,
здобувач вищої освіти спеціальності 013 «Початкова освіта»,
ОС «Magis»,
Мукачівський державний університет
Горват М.В.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та методики початкової освіти,
Мукачівський державний університет

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ

Модернізація професійної освіти в Україні в руслі реформування концептуальних, структурних та організаційних засад спрямована передусім на підвищення рівня її якості.

Різні аспекти професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи відображено в докторських дисертаціях таких учених, як: Н. Бібик, О. Біда, І. Бужина, Н. Глузман, О. Комар, Е. Ляска, С. Мартиненко, О. Матвієнко, О. Отич, І. Пальшкова, О. Хижна, Л. Хомич, Л. Хоружа та інших.

У контексті даного процесу цінними вважаємо дослідження О. Біди з проблем професійної підготовки майбутніх учителів до здійснення природознавчої освіти в початковій школі; І. Пальшкової – з формування професійно-педагогічної культури майбутнього вчителя початкової школи на засадах практико-орієнтованого підходу;

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>